

VIDENSCENTER PÅ ÆLDREOMRÅDET
Elektronisk nyhedsbrev
AKTUELLE NOTER NR. 15
29. SEPTEMBER 2005

INDHOLD:

HUSK vore konferencer

Intet big-bang

Debat om ulighed

Virksomhederne vil ikke have de gamle

Det offentlige skaber flest førtidspensionister

R: Rige skal betale for sundhed

SF vil også tage fra de rige

De dårligst stillede må betale

Ældre har dårligere tænder

Dårligt helbred i hjemmeplejen

Dobbeltkampagne i Århus

Grøn te mod alzheimers

Lavere pris i busser og tog

Frit valg er middelklassens projekt

Kartelformand trækker sig

Japanerne bliver gamle

HUSK vore konferencer

Videnscenter på Ældreområdet har to konferencer på bedding. Den første finder sted den 2. november i Eigtveds Pakhus i København. Konferencens titel er: 'Hvordan udvikler og dokumenterer man forebyggende hjemmebesøg?' Otte af landets kommuner har afprøvet en række dokumentationsredskaber, som dels vil blive omtalt på konferencen, dels vil være tilgængelige på videnscentrets hjemmeside. Samtidig gentager vi konferencen 'Samarbejde mellem plejehjemsbeboere, pårørende og personale – en treklange med mislyde?' den 8. november på Koldinghus. Læs programmet for begge konferencer på vor hjemmeside www.aeldreviden.dk

Intet big-bang

Der to store københavnske dagblade, Berlingske Tidende og Politiken, forårsagede en del forvirring om, hvad Velfærdskommissionens seneste såkaldte tekniske analyserapport gik ud på. Politiken dekretede, at vi kan beholde efterlønnen – på bladets spiseseddel hed det endog, at efterlønnen er fredet – mens Berlingske bebudede nødvendigheden af barsk velfærdsreform. Sandheden ligger et sted midt i mellem. Velfærdskommissionen mener fortsat, at der er behov for reformer og understreger vigtigheden af at komme i gang så hurtigt som muligt. Men reformerne skal komme gradvist, og kommissionsformanden, Torben M. Andersen, afviser, at det skal være en "big bang-løsning" her og nu.

Som noget nyt har kommissionen regnet på, hvad den stigende velstand betyder. Den giver ifølge kommissionen et "velfærdsdilemma", idet stigende rigdom betyder dels at folk vil arbejde mindre, dels at de vil have mere og bedre velfærdsservice, fordi rettighederne er individuelle, men ansvaret for finansieringen af dem er kollektiv. Altså i virkeligheden ingens ansvar. Den samlede belastning af de offentlige kasser vil dermed være af samme størrelsesorden som de udgiftsmæssige konsekvenser af den demografiske forskydning. Hvis danskerne vil arbejde mindre er der ikke længere nogen arbejdskraftreserve i kvinderne, der kan kompensere herfor. Skattetrykket, der på 40 år er fordoblet til 50 pct., kan af gode grunde ikke lade sig fordoble en gang til. Det får kommissionen til at tegne et mere pessimistisk billede af de fremtidige statsfinanser end i sin første rapport fra maj i fjor.

Velfærdskommissionen har derfor beregnet, at selv om man afskaffer efterlønnen for alle under 50 år, vil det kun kunne løse halvdelen af opgaven med at sikre den fremtidige velfærd. Forhøjes efterlønsalderen til 62 år og folkepensionen med en måned om året, sikrer det stadig kun 70 pct. af finansieringen - bl.a. fordi flere så ventes at gå på førtidspension. Endvidere fastslås det, at befolkningens aldring ikke er et midlertidigt fænomen, men at den fortsætter. Stadig flere vælger at gå på efterløn. Antallet er steget med 59 pct. på bare 10 år. I samme periode er antallet af 60-66-årige kun steget med 28 pct. Det betyder, at den andel af de 60-66-årige, som vælger at gå på efterløn, er fordoblet på 10 år, skriver Morgenavisen Jyllands-Posten.

Kommissionen afviser nu en opsparringstank à la Joakim von And. En sådan tank til glæde for senere generationer vil nemlig betyde, at de nuværende generationer af erhvervsaktive kommer til at betale uforholdsmæssigt meget i skat for at løse et et problem, der delvist skyldes, at de fremtidige, meget velstående generationer vil leve længere end de nuværende – hvilket er en urimelig omfordeling mellem generationerne. Med en sådan pengetank ville politikerne også blive udsat for folkeligt pres om at bruge nogen af pengene i utide, som man ser det i Norge. Derfor lægger kommissionen nu op til, at reformerne gennemføres gradvis.

Velfærdskommissionens endelige rapport kommer den 7. december. Ud over tilbagetrækningsalderen vil kommissionen også komme med anbefalinger om reformer af de sociale ydelser, skattesystemet, arbejdsmarkedet, samt bolig-, uddannelses- og forskningsområdet.

Beskæftigelsesminister Claus Hjorth Frederiksen mener ikke, at der er brug for hurtige og dramatiske reformer. "Vi skal udvise rettidig omhu og tage fat nu", siger han. De konservative vil gå solo og inden jul komme med sine ønsker til velfærdsreformer. Økonomiminister Bendt Bendtsen kræver reformer allerede næste år og vil modsat statsministeren ikke at give Socialdemokraterne vetoret. Venstre vil nøjes med at markere sig i et fælles VK-udspil til februar eller marts. De radikales Marianne Jelved frygter, at regeringen ender med at fremlægge en samlet pakke, der omfatter velfærdsreformer, initiativer om globalisering og en fremskrevet udgave for den såkaldte 2010-plan for dansk økonomi, som det vil være vanskeligt for partiet at gå med til. Dansk Folkeparti vil kræve et loft over antallet af nye udlændinge for at gå med til en velfærdsreform.

Læs også det nye nummer af videnscentrets tidsskrift, Alderens nye sider, der er et temanummer om den fremtidige velfærd.

Kilder: Politiken 19., 20. og 24.9., Morgenavisen Jyllands-Posten 19. og 20.9., Information og Berlingske Tidende 20.9., Weekendavisen 23.9. samt Ritzau 27.9.2005. Hele rapporten kan læses på www.velfaerd.dk

Debat om ulighed

For første gang meget længe har vi fået en offentlig debat om den sociale ulighed. Det skyldes socialminister Eva Kjer Hansens udtalelser til Morgenavisen Jyllands-Posten, hvor ministeren sagde: “Vi står midt i et opgør med årtiers socialdemokratisk inspireret lighedsmageri. Det er slut nu. Uligheden er der. Og uligheden må gerne blive større for den skaber dynamik i samfundet. Vi skal bare sikre, at dynamikken også kommer de dårligst stillede til gode”.

Selv om helvede brød løs, fastholdt ministeren sine udtalelser i næsten to døgn - “jeg står ved hvert et ord”, som hun sagde og gentog sine synspunkter i TV2. Men “optakten til en af de mest centrale ideologiske diskussioner om kursen i Fogh-regeringens tid blev hamret i jorden med en irettesættelse af Eva Kjer Hansen”, som Information skriver. For efter at statsministeren havde haft en ‘kammeratlig samtale’ med Pia Kjærsgaard, fik Eva Kjer Hansen telefonisk stillet et ultimatum: Enten trak hun sine udtalelser tilbage eller også måtte hun gå som minister. Hun valgte det første. Alligevel blev hun kaldt i samråd i Folketingets socialudvalg, og SF truede med mistillidsvotum under Folketingets åbningsdebat. I en pressemeddelelse beklagede hun, at hendes udtalelser “har givet anledning til mange misforståelser, både om regeringens kurs og mine egne holdninger. Min fornemste opgave som socialminister er at arbejde for, at de svageste grupper i vort samfund får det bedre. Derfor må der ikke være den mindste usikkerhed om, at jeg som socialminister vil bekæmpe sociale skel”, skrev hun. Efter samrådet lagde hun afstand til *samtlige* udtalelser om ulighed, som hun var kommet med i hele sine ministertid.

Andre borgerlige har tidligere været ude med stort set samme meninger, som dem socialministeren udtalte til det jyske dagblad. Blot gjorde hun den afgørende tilføjelse, at mere ulighed ligefrem var ønskelig. Anders Fogh Rasmussen erkender også, at han over tid har skiftet mening, og siger nu: “Det er ikke et mål at skabe større ulighed i samfundet. Det skaber efter min mening ikke mere dynamik. Målet er, at det altid kan betale sig at arbejde, og at de svage i samfundet har det godt. Det er faktisk en styrke for det danske samfund, at vi har skabt et samfund, hvor der ikke er for stor ulighed, og sådan et samfund vil vi også have i fremtiden”.

Flere medier vurderer, at socialministeren herefter kan få svært med at få gennemslagskraft i regeringen. Men også, at den umiddelbare effekt formentlig bliver, at det fremover vil blive vanskeligere for regeringen eksempelvis at gennemføre arbejdsmarkeds- og skattereformer, der på papiret øger den økonomiske ulighed mellem nogle grupper. Samtidig bliver det vanskeligt for de konservative at komme i gennem med skattereformer, der tilgodeser dem med mellem- og højindkomster. Endsige at regulere overførselsindkomsterne i takt med inflationen, som de konservative ligeledes har foreslået.

Og bortset fra ældrechecken, der som et af de få tiltag har trukket i den anden retning,

har uligheden været stigende de seneste 10 år. Det begyndte allerede under SR-regeringen med en række tiltag, som eksempelvis den begrænsede efterlønsordning. Hermed er den gennemsnitlige realvækst i den disponible indkomst for de 25-59-årige været på 1,7 pct. Men for de rigeste grupper har væksten været over 2 pct., mens den fattigste tiendedel ligger 0,1 pct. under niveauet for 1995, viser beregninger fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Fra 1997 til 2003 er nettoindkomsten for de dårligst stillede faldet med 3 pct., mens den er steget med 20 pct., for de mest velstående. Det skyldes bl.a. at overførselsindkomsterne ikke er blevet reguleret med lønudviklingen. Med et forsigtigt skøn anslår den tidl. departementschef i Erhvervsministeriet, Jørgen Rosted, at antallet af udstødte fra arbejdsmarkedet udgør 15.000-20.000 årligt.

Kilder: Morgenavisen Jyllands-Posten 18.9. Politiken 21., 22. 23. og 24.9., Information 22., og 23.9. samt Weekendavisen 23.9.

Virksomhederne vil ikke have de gamle

Fire ud af ti virksomheder har ingen ansatte over 60 år, viser al fra Beskæftigelsesministeriet, hvor man har spurgt 5.500 danske virksomheder. Derfor vil regeringen nu tvinge virksomhederne til at formulere en decideret seniorpolitik. Beskæftigelsesminister Claus Hjorth Frederiksen kalder det "jammerligt", at mange virksomhedsledelser stadig presser ansatte på efterløn, når de bliver 60. Ministeren lægger op til, at kravet om seniorpolitik lægges ind i overenskomstbestemmelserne. Socialdemokraterne er positive, mens fagforbundet 3F mener, at det er bedre, at arbejdsmarkedets parter opstiller regler til en seniorpolitik, end at politikerne gør det.

HK Handel opfordrer nu politikerne til at lave om på efterlønnen, så ældre kan få efterløn på deltid. Mens alle partier har udtalt sig positivt om forslaget om, at folk på efterløn skal kunne tjene op til 30.000 kr. på deltid uden at blive trukket i pension, viser nye tal fra Arbejdsdirektoratet, at det vil trække 3.000-4.000 personer ud af arbejdsstyrken og kosten staten 1,2 mia. kr. om året. Derfor vil de radikale ikke støtte forslaget.

I øvrigt har det indtil nu ikke været muligt for seniorer, at tilmelde sig AF's Jobnet på internettet, hvor de ledige skal lægge et elektronisk cv ind. Det skyldes at systemet ikke acceptere årstal for påbegyndt skolegang før 1955. Fejlen vil nu blive rettet.

Nye tal fra EU's statistiske kontor, der er offentliggjort i ugebrevet Agenda, viser, at Danmark ligger betragteligt efter de øvrige nordiske lande i bestræbelserne på at få de ældre ud på arbejdsmarkedet. Samtidig sættes den populære fleksordning under anklage for at løbe løbsk – i år regner man således med, at de offentlige udgifter til løntilskuddene vil nå op på knap fem mia. kr.

35.000- 40.000 danskere er ansat i fleksjob, og hver anden fleksjobber er ansat på den samme arbejdsplads, hvor medarbejderen tidligere havde almindeligt arbejde. Forskellen er, at fleksjobberne kan arbejde på nedsat tid, uden at det koster ham eller virksomheden noget økonomisk tab. I en analyse, som fire ministerier og KL har lavet i fællesskab, tegnes nærmest billedet af en seniorpolitik, der finansieres af de offentlige kasser som skjult virksomhedsstøtte. Ifølge loven må kommunen kun godkende folk til fleksjob, hvis de ikke kan bestride et ordinært arbejde. Men en

stikprøve af 60 fleksjobsager, som Ankestyrelsen har gennemført sammen med statsamterne Vestsjælland og Bornholm, viser, at i hvert tredje tilfælde godkendte kommunerne et fleksjob i strid med reglerne. Og i lige så mange tilfælde har sagsbehandlerne ikke undersøgt sagerne grundigt nok. Der er to tilskudssatser på henholdsvis halvdelen og to tredjedele af mindstelønnen, men tendensen går på, at der bliver bevilget flere fleksjob med det høje tilskud. De mest svagelige er derimod røget længere ud. Selv om de er godkendt til et fleksjob, kan de ikke få et, og derfor får ca. 10.000 ledighedsydelse. Næsten halvdelen har ventet i mere end ét år. De fleste er midaldrende kvinder, som tidligere har været ansat inden for lavtløns-området.

Halvdelen af alle i fleksjob er ufaglærte og faglærte, der lider af en fysisk sygdom eller er nedslidte. Ordningen blev indført i 1998. Hos DA vækker det forundring, at en tredjedel af fleksjobberne fik en lønfremgang, da de kom i fleksjob. DA's undersøgelse viser også, at hver syvende person i fleksjob hverken har modtaget sygedagpenge eller været ude af arbejdsmarkedet året forinden.

Mens der er mange med i fleksordningen, er der stort set ingen i aftalebaserede job, viser en rundspørge, som Politiken har foretaget. Siden 2004 har det været muligt at virksomhederne i samarbejde med tillidsfolkene kan oprette disse job, hvor både arbejdsvilkår og lønnen bliver ændret. Der ydes ikke statstilskud til disse job.

En ny undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet viser, at den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er steget med godt et år siden 1999, så den nu ligger på 62,3 år. Mens halvdelen af danskerne fortsat vil trække sig tilbage i 60-62-årsalderen, er der blandt de resterende et stigende antal, der har tænkt sig at arbejde, til de er 65 og derover. I 2004 drejede det sig om godt en fjerdedel af arbejdsstyrken.
Kilder: Martin S. Jørgensen, Mona Larsen og Maja Rosenstock: "Et længere arbejdsliv. Tilbagetrækningsordninger og arbejdspladsens muligheder", Socialforskningsinstituttet 05:03, Weekendavisen 16.9., Berlingske Tidende 19., 22. og 23.9, Information 20. og 26.9., Politiken og DR-nyheder 26.9., Børsen 27.9. samt Morgenavisen Jyllands-Posten 28. og 29.9.2005.

Det offentlige skaber flest førtidspensionister

Det offentlige er som arbejdsgiver overrepræsenteret i statistikken over førtidspensionister. Det offentlige er arbejdsgiver for knap en tredjedel af befolkningen, men 37 pct. af de danskere, der i fjor gik fra beskæftigelse til førtidspension, kom fra offentlig ansættelse, mens 61 pct. kom fra det private, viser en opgørelse fra Ankestyrelsen. Således ligger det offentlige fem pct. over og det private ligger fem pct. under det forventelige. Både de konservative og de radikale vil nu have undersøgt, hvad der ligger til grund for det offentliges overrepræsentation i førtidspensionsstatistikken.

Dårlige nerver, stress, angst og udbrændthed er oftere og oftere årsag til, at ansatte må på pension før tiden, viser en kortlægning af 5.500 medlemmer foretaget af pensionskassen PKA. Undersøgelsen er foretaget over et ti-års tilkendelse og viser, at mens psykiske lidelser i 1995 indgik i hvert femte tilfælde er det nu i hvert tredje. Ni ud af ti af PKA's medlemmer er kvinder, og fysisk nedslidning af arme, ben og bevægeapparat har hele tiden været de klassiske årsager til at få tidlig pension.

Forklaringen søges i mere intensivt arbejde. Danica Pension har næsten fordoblet deres erstatning for tabt arbejdsfortjeneste – fra 242 mio. i 2001 til 476 mio. kr. i fjor. Her var det hjerte-kar-sygdomme, kredsløbsforstyrrelser og psykiske lidelser, der trak statistikken op.

Ifølge Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA) er det vanskeligt at slippe ud af det sociale system, når man først er der. To et halvt år efter en såkaldt 'social situation' er 11 pct. af dagpengemodtagerne på pension eller efterløn, mens tre pct. af sygedagpengemodtagerne er på pension eller efterløn. For de aktiverede drejer det sig om to pct. Hvad det skyldes er uvist, men Ankestyrelsen har afdækket, at i 17 pct. af alle sager sker der ikke den krævede arbejdsprøvning.

Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti har været fortalere for at yde en ekstrabevilling til de dårligst stillede førtidspensionister. Mette Frederiksen, der er socialpolitisk ordfører fra Socialdemokratiet har bl.a. sagt, at "der er førtidspensionister, som har et rådighedsbeløb på 1.500 kr. om måneden. Det kan vi simpelthen ikke være bekendt". Men nye tal fra Finansministeriet viser, at der faktisk er mindre risiko for, at førtidspensionister befinder sig i lavindkomstgruppen, end hvis man er selvstændig, deltidsbeskæftiget, ledig eller uddannelsessøgende.

Kilder: Berlingske Tidende 13.9., Information 13. og 20.9. samt Politiken 17. og 19.9.2005.

R: Rige skal betale for sundhed

De radikale vil med et nyt lovforslag bekæmpe uligheden i samfundet gennem en omfattende revision af brugerbetalingen i sundhedsvæsenet. Samlet skal borgerne ikke betale mere i brugerbetaling, end de gør i dag. Men områder, som i dag er gratis, skal inddrages, så brugerbetalingen spredes, fremhæver partiets sundhedsordfører Charlotte Fischer. De velstillede borgere kan fremover risikere øget brugerbetaling hos f.eks. læge, tandlæge, kiropraktor og ved køb af medicin. De fattigste skal til gengæld have sundhedsydelser helt gratis. Partiet har hentet inspiration fra de øvrige nordiske lande, hvor brugerbetalingen netop er spredt ud til flere ydelser. Men herhjemme betaler vi relativt mere for at benytte sundhedsvæsenet end borgere i mange andre lande.

Formanden for Folketingets sundhedsudvalg, Birthe Skaarup, vil ikke være med til at udbrede brugerbetaling til flere områder. Hvis der endelig skal rettes op på ulighed via sundhedsvæsenet, bør det efter hendes mening ske gennem konkret hjælp til en udsat gruppe.

Kilde: Information 23.9.2005.

SF vil også tage fra de rige

Rige boligejere skal betale til de trængte lejere ved at hæve ejendomsværdiskatten og bruge pengene til at hæve bundskatten til fordel for typiske lejere. Samtidig skal folkepensionen og børnecheck for de mest velstillede danskere aftrappes – igen til fordel for de svagest stillede ældre og børn, fremgår det af SF finanslovsforslag. Partiet vil også hæve alle førtidspensionister op til den mellemste ydelse, hvilket vil koste

750 mio. kr., og der skal ansættes flere hjemmehjælpere, som led i de 10.000 ekstra arbejdspladser, som SF vil skabe.

Kilder: Berlingske Tidende og Politiken 16.9.2005.

De dårligst stillede må betale

Og nu vi er ved SF, påpeger partiets sundhedsrådmand i Århus, Niels Erik Eskildsen, at Dansk Folkeparti har glemt de økonomisk dårligst stillede folkepensionister, nemlig dem der ikke har råd til at bo i egen bolig, men som er nødt til at bo til leje. For de folkepensionister, som er lejere, får i år 2.340 kr., mindre i boligydelsen pga. den ældrecheck, der blev udbetalt i fjor. Derimod får folkepensionister, som bor i egen bolig, ikke en sådan regning. Det sker samtidig med, at regeringen vil nedsætte boligydelsen for nye pensionister.

Kilde: Pressemeddelelse 28.9.2005.

Ældre har dårligere tænder

Ni ud af ti voksne har tegn på tandkødsbetændelse, og en femtedel i alderen 65-74 år har tegn på paradentose, viser en undersøgelse fra Tandlægehøjskolen i København. Her har man undersøgt 1.200 personer i alderen 35-44 og 65-74. Undersøgelsen viser, at midaldrende og ældre uden uddannelse og med lave indkomster har markant dårligere tænder end vellønnede med en videregående uddannelse. Danskerne mangler således flere tænder end fattige afrikanere. Det skyldes til dels, at danskernes sukkerindtag årligt ligger på 45 kg, mens den for afrikanere endnu ikke er nået op på 10 kg.

“De ældre er den forsømte gruppe i dansk tandpleje. Ældre i egen bolig har en uacceptabel dårlig tandstatus, som der burde rettes op på med bedre tandplejetilbud og sundhedsprogrammer”, siger Poul Erik Petersen, der er professor i samfundsodontologi ved Tandlægehøjskolen i København og øverste chef for WHO's globale tandplejeprogram. “Det drejer sig i høj grad også om, at de nuværende pensionister nærmest per automatik fik trukket deres tænder ud i deres unge dage, hvis det gjorde ondt. Mange lider nu af mundsygdomme, fordi de ikke mener, at de har råd til at gå til tandlæge blandt andet for at få justeret deres protese”. Og han fortsætter:

“Når det drejer sig om sygdomme i kroppen, betaler det offentlige. Det eneste sted, vi selv må betale for, er munden. Det er helt uforståeligt, for tænder er ikke bare en privat sag. Tænder har en meget vigtig social funktion”.

Formanden for Dansk Tandlægeforening, Per Gaunø Jensen, er enig og oplyser, at brugerbetalingen på tandplejeområdet er fordoblet i løbet af de seneste 25 år.

Kilder: Ritzau 13.9. og Politiken 24.9.2005.

Dårligt helbred i hjemmeplejen

Social- og sundhedshjælpere og –assistenter rapporterer mange problemer med

muskler, led og stress. Gruppen har højt sygefravær og afgang fra faget er stort bl.a. på grund af gener og sygdom, viser en ny rapport fra Arbejdsmiljøinstituttet, AMI. Men også at sygehjælpere oftere end sygeplejersker får førtidspension pga. muskel-skelet-lidelser, og at hjemmehjælpere har flere anmeldte ulykker og muskel-skelet-lidelser end f.eks. pædagoger.

Med ca. 65 anmeldelser pr. 10.000 ansatte ligger såvel hjemmepleje som sygehuse over gennemsnittet for samtlige brancher på 49 pr. 10.000. Danske kvinder rapporterer mere besvær i lænden end mænd, og blandt kvinder rapporterer plejepersonalet mere besvær end kvindelige lønmodtagere generelt. Dette billede stemmer godt overens med internationale studier.

Rapporten sammenfatter en række faktorer, der påvirker det psykiske og fysiske helbred. De er bl.a. fysisk 'fitness', overvægt og levevaner, uddannelsesforhold som viden om professionel leje, relevant videreuddannelse og jobbet anseelse samt arbejdsforhold som lønniveau, fysiske og psykiske arbejdskrav, arbejdstider, tidspres, opbakning fra ledelse og kolleger, selvoplevet helbred og klientkrav. Alligevel er årsagssammenhængen mellem Sosu-ernes job og helbred endnu ikke tilstrækkeligt belyst. Rapporten, der er den sidste af tre i en serie om Sosu-erens uddannelse, arbejdsmiljø og helbred, kan downloades gratis på www.ami.dk/aktuel

Kilde: LederForum 12/05.

Dobbeltkampagne i Århus

Magistratens 3. afdeling i Århus Kommune kører en dobbeltkampagne. Den ene har titlen 'Hjemmeplejen – klarer opgaven' og kører bl.a. på bybusserne, i biografreklamer og avisannoncer, på hjemmeplejens biler, på t-shirts til personalet og i en folder, der sendes ud til alle borgere. Det er første gang nogensinde, at en kommune går så markant ud med markedsføring af hjemmeplejen, og det skyldes at kommunens medarbejdere er i en konkurrencesituation med de private leverandører, hvorfor kommunen også vil bruge private virkemidler. "Nu går vi et skridt videre og fortæller *alle* borgere i Århus, hvad hjemmeplejen står for – kvalitet, omhu, faglighed og helhed", siger sundhedsrådmand Niels Erik Eskildsen..

Samtidig har kommunen igangsat en kampagne for at oplyse borgere og ansatte i kommunen om mulighederne i den nuværende pensionslovgivning. Konkret er der tre områder, man vil sætte ind med information og rådgivning. Det er i forhold til folkepension med lønudbetaling, udskudt folkepension og efterløn. "Der er virkelig tale om en række gode økonomiske muligheder, som gør det attraktivt for en medarbejder at blive nogle år længere på arbejdsmarkedet. Beregningerne viser f.eks. at man kan gå på halv tid og fortsat have samme rådighedsbeløb", siger rådmanden.

Kilde: Pressemeddelelser 20. og 23.9.2005.

Grøn te mod alzheimers

Forskere fra University of South Florida i USA har påvist, at hjernen bliver bedre beskyttet mod hjernelidelsen alzheimers sygdom, hvis man drikker et *udtræk* af grøn te. Det skyldes, at teen indeholder stoffet EGCG. I museforsøg drosler stoffet i 54 pct.

af tilfældene ned for produktionen af de proteiner, der spiller en hovedrolle i udviklingen af alzheimers. I forvejen mener man, at EGCG til en vis grad også kan hindre visse kræftformer. Der er altså tale om et udtræk af teen – det hjælper ikke at drikke grøn te alene. Undersøgelsen er offentliggjort i Journal of Neuroscience. Der findes for tiden ingen behandling for alzherimers sygdom.

Samtidig mener britiske videnskabsfolk, at man kan konstatere, hvorvidt folk er på vej til at udvikle sygdommen ved en forholdsvis simpel ordtest. Lægerne på University of York har fundet frem til, at folk i de første stadier af sygdommen ikke kan skrive lige så mange dyre- og frugtord på et minut som andre. Desuden vil de typisk bruge ord fra den tidlige barndom. Testen omfattede 96 patienter og 40 raske personer med en gennemsnitsalder på 77 år.

At det aldrig er for sent at bruge hjernen viser museforsøg på et universitet i Californien. Mus, der sent i livet begynder at bruge trædemøllen, fik nye neuroner i hjernen og var bedre til at huske, skriver videnskabsmagasinet New Scientist.
Kilder: Berlingske Tidende 11. og 25.9. og BBC News 20.9.2005.

Lavere pris i buser og tog

Mimrekortene stiger ikke, 'spærretiden' ophæves så pensionisterne kan køre hele eftermiddagen med bus og tog i det centrale København, og aldersgrænsen for mimrekort sænkes fra 67 til 65 år. Pensionisterne blev således vinderne, efter at Hovedstadens Udviklingsråd (HUR) har sat 50 mio. kr. ekstra af til den kollektive trafik næste år. Til gengæld må andre passagerer indstille sig på, at prisen for at hoppe på toget eller bussen stiger med tre pct.
Kilder: Politiken og Berlingske Tidende 16.9.2005.

Frit valg er middelklassens projekt

“Det frie valg er middelklassens projekt. Det er *den*, der er interesseret i at skaffe sig *det*, overklassen længe har haft: Mulighed for at købe hjælpen selv; men hvad med de sidste 6 pct. af landets befolkning – de socialt udsatte?, spørger dr. med. Preben Brandt. “Vi skal ikke kun tænke på, hvordan vi laver lovgivning, men også tage i betragtning, hvilket samfund, vi laver love i. Det fri valg vil skabe nye tabere, og jeg finder det vigtigt, at vi, når vi fremhæver fordelene ved det frie valg, også husker at se på bivirkningerne og risikoen ved det frie valg”.

Han foreslår, at man bør lave effektmålinger af lovene og se på, hvorvidt evt. bivirkninger kan undgås. Samtidig skal myndighederne kommunikere på en sådan måde, at de sikrer sig, at de socialt udsatte opnår overblik i konsekvenserne af deres egne handlinger. Endelig bør behandlerne have bedre uddannelse.
Kilde: LederForum 13/5.

Kartelformand trækker sig

Formanden for Det Kommunale Kartel, Kim Simonsen, har trukket sig fra

formandsposten. Det skyldes ifølge den nu tidligere formand uenighed om det kommende budget med kartellets altdominerende fagforbund, FOA. Dette forbund sidder med 54 pct. af stemmerne og vil spare flere penge på fremtidens budget, end Kim Simonsen ønsker. Han kalder besparelsen "helt uansvarlig".

Kartellets 15 organisationer har siden 1997 mistet 32.000 medlemmer, og der er udsigt til et yderligere fald på 16.000 medlemmer alene næste år. Kartellet har knap 400.000 medlemmer, der arbejder i både amter og kommuner.

Kilde: Ritzau 27.9.2005.

Japanerne bliver gamle

25.606 japanere vil her i slutningen af september være over 100 år mod kun 153 for 40 år siden, oplyser den japanske regering. Ud af de 25.606 over 100 år, hvilket er en ud af 5.000 japanere, er mere end 80 pct. kvinder. I Danmark er 628 personer over 100 år. Det svarer til en ud af godt 8.600 indbyggere.

Kilde: Reuters 13.9.2005.

-- --

Framelding: <mailto:noterlist-off@aeldreviden.dk>

Tilmelding: <mailto:noterlist-on@aeldreviden.dk>

AKTUELLE NOTER, der er Videnscenter på Ældreområdet elektroniske nyhedsbrev, udsendes ca. hver 14. dag. Udvalget sker hovedsageligt efter et sagligt kriterium for, hvad der vil være væsentlig viden for vore brugere. Med AKTUELLE NOTERs korte, journalistiske form er det hensigten at skabe et nemt overblik over, hvad der sker på feltet.

Vi modtager gerne relevant materiale til brug for AKTUELLE NOTER - også fra forskere.

Du er velkommen til frit at bruge og kopiere AKTUELLE NOTER. Husk dog at kreditere Videnscenter på Ældreområdet og primærkilderne, der vil være anført under den enkelte note.

Du må også gerne opfordre andre til at tilmelde sig note-servicen.

Husk også vor hjemmeside <http://www.aeldreviden.dk> og vor direkte telefonlinje 3940 5847

Ønske om abonnement på det trykte tidsskrift 'Alderens nye sider' og andre publikationer samt henvendelser vedrørende videnscentrets arrangementer og øvrige tjenester rettes IKKE til denne mail-adresse, men til: mail@aeldreviden.dk

Redaktion: Anne Brockenhuus-Schack, noter@aeldreviden.dk

-- --

Videnscenter på Ældreområdet er en uafhængig og selvejende institution, hvis primære formål er at indsamle, bearbejde og formidle uvildig viden om forskning, forsøg og udvikling på ældreområdet. Centret arbejder for de ældres ligestilling, ligebehandling og ligeværd samt for at styrke de ældres muligheder for aktivitet, deltagelse, synlighed og indflydelse i samfundet - og samtidig forebygge negative konsekvenser af sygdom, svækkelse og isolation.